

ดอกไม้ในวรรณคดีไทย ๓

โดย ชักกลอน ๕๖ 27

๑๐ ขจร

“ไปครู่หนึ่งถึงเขาตะดริวสวาท
มีอวาสวัตความหาเถร
มะพร้าวรอบขอบที่บริเวณ
พองวนเพลพัตร้อนผ่อนสำราญ

กับหนูปัดจัดรูปเทียบดอกไม้ จะขึ้นไหว้พระสัมฤทธิ์พิษฐาน
เขานับถือลืออยู่แต่บุราณ ไตรบนบานพระรับช่วยดับร้อน

ขึ้นลานวัดทัศนาดูอวาส ทิลาลาดเลียบเดินเนินสิงขร
พุกษาออกดอกช่ออรชร หอมขจรจำปาสารภี

ต้นโพไทรไม้งอกตามซอกหิน อินทนิลนางแย้มสอดแซมสี
เหล่าลั่นทมร่มรอบขอบศิรี สุมาลีหล่นกลาดดูดาษดิน”

วรรณคดี : นิราศเมืองเพชร

ผู้ประพันธ์ : สุนทรภู่

“เย็นยะเยิบบเงียบส้งัด
พระพายพัดมาอ่อนอ่อน
รวยรินกลื่นขจร
หอมเกสรสุมาลี”

วรรณคดี : พระอภัยมณี

ผู้ประพันธ์ : สุนทรภู่

“เย็นยะเยียบเจี๊ยบเจี๊ยบ
พระพายพัดมาอ่อนอ่อน
รอยรินกลิ้งหยกร
หอมเกสรสุมาลี (สุนทรภู่)”

ดอกขจร *Telosma minor Craib*
ชานช่อไทย ดอกสีดิด สีดิดป่า
บ้างผักขี้ก บ้างกะจอน ษะจอน ก็ว่า
Cowslip creeper ตรา ช่อสามัญ

เถาไม้เลื้อย พาดพัน พรรณไม้ขึ้น บางครั้งขึ้น คลุมมิต ปิดพุ่มขึ้น
งามทั่วไทย ในป่า เบญจพรรณ ดอกหอมแรง แจ่มขึ้น ย่นราตรี

ดอกขจร ออกช่อใบ คล้ายพวงอุษะ หอมขณะ ขมขนาด ขัดหอมขึ้น
สรรพคุณ บำรุงหัวใจ ท้ายขึ้น สีตยั้งขึ้น ฟันฮอโรโมน เพศสตรี

บำรุงธาตุ ตับไต ขับถ่ายคล่อง บำรุงสมอง บำรุงสายตา กล้ามเนื้อ
ช่วยถอนพิษ แก้อาเจียน วิงเวียนดี บำรุงอาหาร รสดี มีวิตามิน

ดอกขจร หรือสีดิด ผลิตอาหาร หลายรายการ ทานได้บ่อย ครอบงำขึ้น
ดอกไม้ดัด หมดจดงาม ครอบงำขึ้น กลิ่นรยริน ห่วงน้ำหอม พยอไทย

สถิตย์พันธ์ ธรรมสถิตย์

หอมกรุ่นกลิ่น ดอกลีลาวดี ดอกลีลาวดี
ข้างหอมฟุ้ง ฝรั่งลิตต์ คิดมาดหมาย
กลีบเหลืองสวย รอยเสน่ห์ เกียรติยศ
กลีบพลิวไฉน ไปมาหนอ ล้อภุมรา

ยามลมโชย กลิ่นแฉ่ำนั้น มันกำซาบ
เอิบอิ่มอาบ ซาบซ่านทรนง ใหญ่หลวงหนา
ห่มแมลง ทุกแห่งหนอ ก้อบินมา
ระคองท่า มาสู่สม ชมชื่นนั้น

ไฉ่ฉ่ำเจ้า ดอกลีลาวดี ดอกลีลาวดี กลีบเจ้าก้อ บานแย้มแย้มเหมือน เหมือนเชยนั้น
แย้มกลีบเชย เพลิดเพลิดได้ มากหลายครัน สุขสำราญ กั้นได้ ไม่ดั่งกรอ

เชยเจ้าลิ้ม ชิมน้ำหวาน อันเลิศรส ดุจดั่งหมด สิ้นแล้วนั้น หอঁ้นใจหนอ
เกรงร้างหาย ไกลห่าง ดั่งดาราอ แมลงหนอ กลับมาเยือน อีกลักครา

เหล่าภุมรา ชอนกลีบแล้ว บินหายลับ ไม่หวนกลับ คืนสู่เจ้า ไม่เศร้าหนา
ดอกลีลาวดีนั้น พลันติดผล มากล้นหนา ลังตามมา ลีบพันธุเจ้า เจ้าดอกลีลาว

ธรรมชาตินั้น สร้างเสริม เพิ่มเติมต่าง ดั่งดุดแมลง มาร์ดมทม ผลมเกสร
สร้างดอกลีลาว รอยกลิ่นแล้ว ดั่งเหล่าภุมรา มาพันพอน ชกรเสริม เพิ่มเผ่าพันธุ์

...

คำออกเสียง ลำเนียง วรระอดีต
ปลาตลิต ทอดใหม่ ให้เกรียมกรอบ

ปลาตลิต ตอกลิตนั้น คุ้มขึ้นขอบ
ของคุ้มขอบ กินกับข้าว เอาจองจาน

ตอกลิต อีกรื้อหรือ คือตอกขจร
ตำรับนี้ ของข้าวเพิ่ม เต็มอีกจาน

ผัดร้อนร้อน ไล่ไฟด้วย ทรายจริงนั้น
ดูขลาราย คุ้มนี้พร้อม น้อมเขียนกลอน

ขอตั้งใจ ด้วยมุ่งมั่น คุ้มคิดหน่อ
เขียนกุศล สถิตยัพันธ์ อาจารย์กลอน

วันหนึ่ง ขอขมตอกไม้ ให้กระแจะ
เพื่อบังอร คนสวดยหนา มาเคลือบ

เปรียบเสมือน หมอลำซิ่ง ซิ่งรำรำย
รำเหมือนกัน นั้นผิดแปลก แดงเหล้าก

เปลี่ยนสไตล์ รำดูฉาย ได้ใหม่หน่อ
สุดท้ายหน่อ ก็แตกต่าง ทำทางนั้น

หมอลำซิ่ง รำรำแล้ว แดงแคล้วคลั่ง
รำดูฉาย รำรำสวด ด้วยเสียงขลุ่ย

ตามทำนอง รำรำรุก สนุกสนาน
ลำซิ่งนั้น มันมีได้ ถ้าใจรัก

หมอลำซิ่ง ซิ่งหนีหน่อ ขอปรับเปลี่ยน
ต้องลองดู ผู้ทำนั้น มันยากนัก

ดูไม่เนียน ดูฉายนั้น คุ้มตระหนัก
ทนลำบาก อีกลักหน่อ ยศ่อยดีเอง

ใจสั่งสั่ง สั่งองจุด จุดอดีต
คิดค้อยแคะ เคลื่อนคนลาด ขาดครั้นแครง

มันมืดมืด หม่นมัว ไหม ไม่เหมาะเหม็ง
ชุดเล่นเซ็ง เซ็งชุดชุด ทрудซ้ำซ้ำ

ขอพักนิด คึดต๋อใหม่ ใจคิดทำ
กำลังใจ ได้มากัน จากคนกลอน

เราเน้นทำ ดิษย์มีครู ครูพร้าสอน
หยุดพักก่อน นอนคิดอยู่ ผู้ต๋อไป

โกวิท ธีระโรจน์

ห้องเวลาดูหนังนานแต่กาถักนอน ดอกขจรเป็นอย่างไรไม่รู้สัก
เพิ่งจะลืมความมันหวานไม่นานนัก จึงประจักษ์คุณค่าพฤษภาไทย

เคยฟังเพลงนกขมิ้นบ้านนันทบุรี ยังดังก้องแฉ่ำเจ้าพาทวันไหว้
ดอกขจรพั่งครั้งแรกยังติดใจ คือดอกไม้ที่ครวญหาพารัฐจวน

"ยามนี้เราหลงทางกลางค้ำ
ยืนแผ่รังรำคำบดก
เจ้าช่อไม้ดอกเอ๋ย...
เจ้าดอก..ขจร
จันทร์อ่อนแร่พเนจร..
ไม่รู้จะนอนไหนเอ๋ย...
เอ๋ย..ไอ้..หัวดอกเอ๋ย..."

มาวันนี้ได้ดอกขจรอ่อนดลลาด อดตรสชาติเกรี้ยวกราดจนให้ทอน
สารพัดเมนูอร่อยล้ำถึงคร่ำครวญ ดอกขจรแย่งจนภอน(ต่อม)น้ำลาย

ทั้งต้ม ยำ แกง ผัด สลัด ทอด ดอกขจรยังยอดอยู่มีรู้หาย
ถึงเวลายืนหน้าเตาเราข@Bye มีเป้าหมายคืออุปถัมภ์(ดอก)ขจร

สุวิทย์ เทียรทอง

ดอกราชหรือดอกกลีดิค
ดอกจิตริตดอกเป็นช่อและก็มีหอม
แบบกระดูกหรือเป็นพวงพะยอม
เอียงกลมดอกรักเจ้าเกล้าเคล็ดยักัน

ยอดอ่อนผลอ่อนและดอกอ่อน
นำมาทอนเป็นผักสดรสเค็มมัน
ทำแกงส้มแกงเลียงให้ได้แบ่งปัน
ยำดอกขจรฝั้นฝัดน้ำมันหอยอร่อยใจ

นอกจากนี้ยังนำมาทำอุปะ
ร้อยมาลัยถวายพระชะหา ไท
เถาขจรเหนียวมาทำเป็นเชือกได้
สรรพคุณมากหลายได้จากราช

อาหนนท์ ศรีวิสูตร

ดอกขจรเฝ้าเรือนไปในทำนอง
สี่เหลี่ยมรุ่งเรืองบานก้านแกว่งไหว
ยามลมพัดโยกเข่าข้างเร้าใจ
ตะบัต ใบลูกิ้งทิ้งริมคต๑๑

อยู่บ้านผาพากันฝนลงเก็บ
จิกด้วยเล็บเหน็บใบใฉีในช่อง
กลับถึงบ้านเตรียมพัดจัดรับรวง
หน้าบ้านองเก็บแหมมแหมกับปลา

ดอกขจรหรือสี่เหลี่ยมกลัด
ข้างครุ่นคิดแปลไปให้กึ่งขา
อันสี่เหลี่ยมล้ำคณโชนใจหน้าตา
จะเรียกว่าอย่างไรได้เช่นกัน

ถึงยามเข่าจากนมาตลาค เต็มกระดาษกระดาษไปไม่เหี้ยน
เก็บเจ้ามาหารายได้อยู่ทุกวัน ความล้ำคณเฝ้าก็มีที่ชื่นชม

อัญชลี ณ เชียงใหม่

แหวนไม้พุ่ม ขลุ่ยมณีเย็บ ไล้เย็บไล้เย็บไป
ช่อตอกไกล ไหวตามลม พรมเย็บเดหลี
ดอกขจร ขลายกลิ่น อดประเทือง
แสงเรือเรือ เริ่มเบิกฟ้า เห็นรั้วราง

ขนขาวละน ล้วนเรีงรำ คราไหมดอก
เอ๋ยเอ๋ยนหอยอก บอกเด็ด ถนอมพลา
บรรลึงลัด ไล่ตะกร้า ประคองวาง
เกรงบอบบาง กลีบเจ้า ละเอียดไป

บรรลึงสูง มุ่งตลาด กระดาษเสียด
รคนเบียด แสงช่อ หรือถามไถ่
ตะวันฉาย พลับเฝ้าอย่าง คราครได
กลับบ้านทันใด คนละนไทร ใจสุขครัน

กุศล คำเพราะ

ดอภขจรแต่ก่อนชื่อดอกลีลิต
ใครหนอคิดให้ดอกลีลิตทำอาหาร
หลายเมนูดอภขจรที่เคยทาน
ล้วนเป็นจานขึ้นชอชมอบให้ผา

ดอภขจรผัดน้ำมันหอยอร่อยเด็ด
แกงไม่เผ็ดตั้งแกงสั้ดแกงเลียงงหนา
กับผัด ไข่ดอภขจรหอยอดน้ำปลา
ดอภขจรเอามาจิ้มน้ำพริกกะปิไทย

ดอภขจรหอมฟุ้งอรุ่จิด
เย็นลึกนิตช่่วงกลางคืนขึ้นใจ โฉน
ดอกลีลิตอมเหลืงเรือ่งอำไพ
เคยเห็นไหมบานเป็นพวงช่่วงมีผา

ทั้งต้นรากดอภ ขอบดอภขจร
และยอด่อนล้วนสรรพคุณมากน่ักหนา
วิธีไทยนำดอภขจรมาทำยา
ใช้รักษาโรคภัยภูมิปัญญา ไทยจรงเรือ่ง

จตุพร สุวรรณปากแพรก

ดอกร่วง ดอนเด็ก ชั่วช้าโดย
ทำเป็นสร้อย ร้อยเป็นสาย ลายสอยสอย
เอาใบเขียว เลี้ยวหนึ่ง ทำเป็นกรวย
เสียดอกโดยใส่หู บูชาพระ

ย่าเอาดอก ภาดกะทิ มีปลาทู
ให้กินคู่ น้ำพริก ขลุ่ยขลุ่ยชะ
ทำต้มจืด ดอกร่วง อดอดอดอด
อร่อยอร่อยละ อิ่มแบริ นอนแม่เลย

วันหนึ่งย่า ทำขนม ดอกร่วง
ให้ละอดน พลมแบ่งดู ไม่อยู่เฉย
มะพร้าวทึนทึก ชูตมา นะทราวมเขย
โรยน้ำตาล หวานแฉ่ย ไปกินกัน

ศกุนตลา ณ หนองคาย

ฉันเคยเห็นต้นขจร เมื่อก่อนเด็ก
สมัยยังเล็กชอบไป ตามบ้านไพร
มีเพื่อนรวมเป็นกลุ่ม เดินมุ่งไป
ฉันจำ ได้คล้ายเถาวัลย์ เกะกะกันได้

ชาวบ้านเรียกสลัด ไม่นิดแน่
ก็แล้วแต่เรียกขจร นั่นก็ใช่
นิยมเอาดอกทอด ปนกับไข่
ผมเคยได้รับประทาน อาหารไทย

ณรงค์ ศรีพุ่ม

ถ้าพระจันทร์ ยังไม่ยิ้ม ไม่รีบร้อน
ดอกขจร ผัดกับไข่ ได้ตามหวัง
ตั้งอยู่จันทร์ ตูเต็มโต๊ะ ยิ้มหรือยัง
ไม่ผิดหวัง ยัง ไม่ยิ้ม ขำยิ้มเอง

...

เห็นอาหาร ดอกขจร แล้วยิ้มยิ้ม
มาขมขม ยัดน้ำลาย เข้าจนไหล
ดอกขจร คงอร่อย ไม่เหมือนใคร
เพราะทำได้ หลากอย่าง ขำขำจน

เสียงขจร เสียงขจี สิ้นว้าก
น้ำพริก กีบเอา ไว้ ในใจฉัน
มอบขจร ให้เธอไว้ แทนใจกัน
หวังสักวัน ความสัมพันธ์ มันขจร

คิดอย่างไร พุด ไป ตามที่คิด พรหมลิขิต ชัดเจน ในใจฉัน
หากได้เอง ได้ลิ้มรส ขจรกัน ทั้งชีวิต สุขสบาย ขจรขจร

ศรีวัฒน์ สุวรรณ

นำตอกขจรมาคิดประดิษฐ์อาหาร
ได้เมนูหลายจานทานดูขศิริ
สั่งอนแลิศร สอิมโอยลัประโยชนทอวี
ตอกขจรนี้คืออสมุนไพร ไทยนิยม

วันนีข้แอนอเมนุตอกขจร
ไซ้เสียวี่อนขจรตีไมมีขม
พัดน้ำมันหอยร สติมีคณขม
ทีเหมาะอสมคือพัดวันแล้นขจรขจี

ยัดตอกขจรกัอง สตร สยอตเฮียม
ทีใหม่เฮียมคือขจร สป่าเกดตี
นำมา ไล้ไซ้ตุนละมุนตี
แล้อยังมีแกง ส้มตำลัดขจร

เฮินนีเพ็อนลองทำดูขศิระ
เตรียมกระทะข่าอหุงเครีอองปรุองก่อน
เสริอแล้นนำมาเสริฟจันร้อนร้อน
เมนุขจรขด้วยอิมเอมเปรมใจเอย

อูไรรัตน์ ภาสกีานนท์

นักกินสังเมฆดอกขจร
หอมอ่อนอ่อนอย่างไรไม่รู้จัก
อาจเคยเห็นในตลัดตัดวางพัก
รอกนรักดอกขจรชั้บนชื้อไป
ทำอาหารมากมายได้หลายอย่าง
แกงจืดวางข้างย่าและต้นไข่
ไข่เจียวแกงส้มแสนถูกใจ
สปรากเก็ตตี้ใส่ดอกขจรอร่อยดี

ดวงพร เดชกุลธาทอง

๑๑ จำปาจำปี

ไปดรุ่หนึ่งถึงเขาตะคริวสวาท มีอวาสวัตความหาเถร
มะพร้าวรอบขอบที่บริเวณ พองวนเพลพัตร้อนผ่อนสำราญ

กับหนูพัตรูปเทียนดอกไม้ จะขึ้นไหว้พระสัมฤทธิ์พิษฐาน
เขานับถือลืออยู่แต่บุราณ ไตรบนบานพระรับช่วยดับร้อน

ขึ้นลานวัดทัศนาคูอวาส ทิลาลาดเลียบเดินเนินสิงขร
พฤษภาออกดอกช่ออรชร หอมจรจำปาสารภี

วรรณคดี : นิราศเมืองเพชร

ผู้ประพันธ์ : สุนทรภู่

“สังตามาระตาเก็บมาลี จำปีกาหลงชงโค
ประทานให้ชนิษฐาयाใจ กุสุมารับใส่ไว้ในโก...”

วรรณคดี : อิเหนา “ตอนระเด่นมนตรีชมดง”
พระราชนิพนธ์ : พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย

พุทธชาดดวงน้อยกลืน เปรมใจ
เจ้าช่างกรองมาลัย เลิศแล้ว

จำปาเสียบแซมใน มวยมุ่น
หอมพีชมน้องแก้ว กือหยั้น ทุลถวาย

วรรณคดี : นิราศธารโศก
พระนิพนธ์ : เจ้าฟ้าธรรมาธิเบศร์ (เจ้าฟ้ากุ้ง)

ดอกจำปา *Michelia champaca*
ชื่อสามัญ Champaca มาตราสาร
เป็นดอกไม้ ในวงศ์ Magnoliaceae
ดอกสวยงาม มีกลิ่นหอม กลิ่นอมเปรี้ยวใจ

ดอกสีเหลือง อมส้ม สดชื่นดีศรี
โตกว่าจำปี กลีบบานเต็ม อ้อมก้นไว้
เอโชนยา เรียงพระยา แห่งดอกไม้
คติไทย เปรียบโพธิ์-ไทร แต่โรมา

ชื่อท้องถิ่น ยินเรียกว่า จำปาทอง
จำปาทอง จำปาขาว จำปา
มณฑลอยุธยา ร้อยมาลัย ไม้ทำยา
เป็นบุปผา สว่างศรี ที่คำขวัญ

ถิ่นกำเนิด เกิดเมืองไทย สืบเนื่องแต่
มาเลเซีย อินโด มากโขอยู่
ในงานใหญ่ ไม้จำปา นำเสด็จ
เสริมงานหรรุ ดุติ มีกลิ่น

เชื่อกันว่า พระอัครมเหสี พระพุทธเจ้า ตรัสรู้เข้า เป็นพระพุทธรูป องค์ที่ 17
ที่เมืองไม้ จำปาป่า รอท่าเสด็จ ไม้ทรงเดช ให้ปลูกไว้ ด้บุญญา

...

เย็นยะเยิบบเงิบปลั่งจัด
รอยรินกลิ่นจล

พระพายพัดมาอ่อนอ่อน
หอมเกสรสุมาลี... (สุนทรภู่)

ดอกจําปี *Michelia longifolia*
ชื่อสามัญ ท่านตั้งให้ White Chempaka

Magnoliaceae. Family หน
คล้ายจําปา แต่โตกว่า อยู่ป่าชื้น

ดอกจําปี เป็นมาลี สีขาวนวล
กลิ่นรยรอน ตอนเย็นเย็น เน้นกลางคืน

กลิ่นหอมทอน ยอนใจ ให้ระรื่น
หอมสดชื่น รื่นฉวี ปรึเปรมใจ

ดอกสีขาว ราวเงาข้าง ข้างปราสาท
ดอกจําปี คลี่กลีบหอม ย่อมหทัย

สวยสง่า พายุดี น้่สดใส
พาทองใหญ่ ใครเลียบเรียว เคียงงามงอน

เจ้าจําปี พี่จําปา ส่องยาใจ
หอมรยริน กลิ่นจําปี ฤดีรอน

คราคล่อไกล ใครสนิท ชิดเอดอ่อน
หอมจลร ฝนดูรา จําปาจําปี

มากคุณค่า ตราชื่อ เลื่องลือนาม
บำรุงโลหิต บำรุงหัวใจ สมนไพรดี

เสริมความงาม ล้ำหทัย ใจสดศรี
นามจําปี น้่ใส่อ่อน สนนเมื่อง

สถิตย์พันธ์ ธรรมสถิตย์

ต้นสูงตระหง่าน แผ่กิ่งก้าน บ้านร่มรื่น
แม่น้ำค้ำค้ำ ต้นกล้วย กับหอมกลั่น
ไชยตามลม พรมพรางพิน ชื่นประทีน
เป็นอาสินต์ ถวิลทอน ๑๑๑จำปาไพร

ตุ้มตอกเขี้ยว คุรุไฉย คุลีบ้านเบ่ง
ตาส่องเพ่ง เล็งเจ้า พราวทองไล
ค้อยตอมเด็ด บรรจงปลิด จากช่อไป
ทักทู่ให้ กลอยใจ ได้ผมงาม

มิหยุดยั้ง รุ้งเพียงสาย แลหอมตลบ
เลอเลิศวิพ สยบมฤตมาลี แดนสยาม
มากตรรพคุณ สมนไพรไทย ได้เขตคาม
คู่ตร่วม งามจำปา ไฉมฟ้าไทย

...

หนอจำปี ดูนฤตกายเจ้า รั้งไฉย
ไชยลอยลม พรมราตรี ทินทรา

ผ่องพราวพริ้ง ละมุนกลั่น ถวิลหา
ประคองพา จำปี ชื่นมดา

ถาดกลีบขาว ราวมุก มณีแก้ว
เย็นร่มรื่น ชื่นอารมณ์ ใต้ร่มเงา

ประกายแฉฉ พราวต้น ปนเขี้ยวขาว
เคียงล่องเรา คือต้น มงคลไม้

กุศล คำเพราะ

ดอกจำปาคือพระยาแห่งดอกไม้
คือสมุนไพรรักษาไข้มาลาเลีย
กลิ่นฉ่ำนั้นดุจไม้ในเมืงแมน
น้ำหอมแห่งหอมหวานแย่งใจ

ชาวอินเดียนถือว่าเป็นไม้ศักดิ์สิทธิ์
คงอิทธิฤทธิ์บูชาเทพเสพรักษ์ได้
ชาวพุทธใช้บูชาพระรัตนตรัย
ร้อยมาลัยทัดผลเสาวราลงค์องพรรณ

คุณค่าทางสมุนไพรมีหลายอย่าง
แก้หน้ามืดตาอายให้สุขสันต์
บำรุงธาตุบำรุงเลือดได้ทุกวัน
คลื่นเหียนแพ้แก้กันได้ด้วยจำปา

...

เห็นจำปัสั้นดอกหอมระลึก
เคยไปเก็บจำปาทัดอกบาน

ใจยังอนึ่งถึงความหลังยังเยาว์หวาน
มาใส่พานบูชาพระด้วยศรัทธา

ครูเคยสอนให้ร้อยพวงมาลัย
ร้อยอุบะไว้ไหว้องค์พระปฎิมา

ผูกปลัยไว้ด้วยจำปาศรีบุปผา
วันเวลาผ่านไปไม่ลืมเลือน

อุไรรัตน์ ภาสกีานนท์

กลิ่นหอมหวน ชวนดมกลิ่น ดอกจำปา
ลมโชยมา ช่างชื่นรื่นใจแสน
ดีสัมผัสไอเย็น รื่นโรย ม่วงท้อแดน
ไม้เหม็นกลิ่นเหม็น จำปา ช่างน่ารัก

เออดอกน้อย แหม่มผม ชมว่าสวย
ทำบุหงา หอมรื่นรอย ดั่งประกาย
เออดอยน้ำ ทำขนม สมน้ำใจ
ฉันหลงรัก จริงไม่หลอก ดอกจำปา

...

จำปีเอย เคยเห็น ทุกเย็นเช้า
ร้อยมาลัย สวยสดใสให้คนเฝ้า

กลิ่นเจ้าขาด หอมกรุ่น ครุ่นคิดถึง
เฝ้ารำพึง ถึงเจ้าอยู่ ไม่รู้คลาย

เมื่อยามเช้า กลิ่นเจ้าหอม ดมถนัด
จำปีหอม น้อมจิต ตัดฝืนกาย

ในกรวด คิดถึงอยู่ ไม่รู้หาย

หอมเหมือนสาย ล้อทวนอบ ออบในทรน

ถึงยามค่ำ กลิ่นเจ้าหอม น้อมนำจิต
บำรุงเลือด บำรุงใจ ไม่เคยลวง

จำปีจิต ตัดใจ ใหนักทรน
เจ้ามาทวง ความเสียดล้ำ เจ้าจำปี

ศกุนตลา ณ หนองคาย

ดอกจำปา หอมหวน สิ้นเดดดม
ได้อารมณ์ มีกลิ่นหอม พยอมนวลเถือ
เป็นพระยา แห่งดอกไม้อันให้รสเถือ
งามประเทื่อ เถือแต่เก่า เล่ากันมา

ถิ่นที่อยู่ แม่จำปา มารศรี
ก็ตรงที่ เหนือหุไป ทั้งข้างขวา
สวนนิยม เก่ามมัต ทัดจำปา
งามหนักหนา น่ารักจริง ทยิ่งสวนไทย

ร้อยมาลัย ใช้จำปา ข้างน่ารัก
ดูใจนึก ในเรือราด สวนหน้าใส
มอบรอยยิ้ม พิมพ์นิยม สุขสมใจ
เมื่ออยู่ใกล้ ใจสมัคร พูกรักนาง

จำปาให้ มอบให้ แทนใจรัก
เจ้าพุ่มพัก ทุกเวลา ครอบฟ้าต่าง
โปรดรับได้ เป็นคำตอบ มอบให้นาง
คงรู้บ้าง ไม่ต้องบอก ดอกจำปา

...

ดอกจำปา นำขมนี้ สีเหลืองโดย
เสริมส่งด้วย กลิ่นหอมหวาน ขาวเหลืองไหล
ผลิดอกแล้ว เจ้าเบ่งบาน สะท้านใจ
ห่มแมลงได้ ชื่นเขยชม สมิธูรา

จำปาตะ คือขุ่น ของขาวใต้
คนมากมาย ใคร่อยากกิน ถวิลหา
เนื้อเจ้านั้น หวานโคตร รสโอชา
สุดพรรณนา ประโยชน์นั้น มันมากมี

จำปาขาว เจ้านี้หรือ คือล้นทม
ไม้ตรอมตรม ระทมแน่ แม้โฉมศรี
อีกหนึ่งชื่อ สีเหลืองหนา สีขาวดี
สุดเปรมปรีดี มีเจ้าไว้ ใกล้เคียงเรือน

จำปาลัก รักเจ้านี้ ชื่นอยากเห็น
ด้วยสุดเด่น เป็นป่าเขา เจ้าเปรียบเหมือน
ไข่มุกของ ขาวสะอาดหนา ถ้าได้เฮือน
ดุจดั่งเหมือน ท่องสวรรค์ วิมานแมน

น้องจำปา คนโดยนี้ พี่เคยพบ
รักครั้งนี้ มีความหลัง หวังมาดมั่น

ได้ประสบ พบเพื่อจาก รักทุกข์แสน
ได้สุขแสน แสนสุขสันต์ มันใจพอ

โล่งจ๋าป่า ไผ่ผองผัว น่านอนหนัก
นอนคนเดียว เป็ลี่ยดจริต ไม่คิดร้อ

ถ้านอนพัก ฝันยาว เหวง ไท้หมหน่อ
ท่า่ง ไท้หมหน่อ ห่อไอ้โง่ง โล่งจ๋าป่า

ขอขอบคุณ ทุกท่าน ฝันขอหนัก
จ๋าป่าสัก ฝันขอหน่อ ขอขอบคุณ

ถ้ามิตรรัก ขอขอบคุณเพื่ออง ไร่องนี้หนา
นี้องจ๋าป่า ฝันยิ่งขอ ขอขอบคุณ

ดอกจ๋าป่า เถาผาก สักดอกหนึ่ง
สั่งเดียวนั้น ไม่ขอหน่อ โปรดการุณย์

ฝันสุดขี้ง ขี้งสุดแดน แลขอขอบคุณ
ขอขอบคุณ เกลี่ยดขี้บไฟง โล่งจ๋าป่า

โล่งจ๋าป่า โล่งจ๋าตา ก็เท่านั้น
เหลือเพียงแต่ ความขี้ดดี ที่ทำไป

ขี้ดดีนั้น เถาอะไร ไปได้ไหม
จาร์กไว้ ได้สรรเสริญ ได้นิพนธ์

...

ดอกจ๋าป่า สีขาวนวล หอมหวานยิ่ง
เขี้ยวคล้าย กลุ่มขยงหนุ่ม รุ่มก้นดอม

เหล่าผู้หญิง ขอขอบคุณชม ดมกลิ่นหอม
ไม่อ้อมค้อม ตรงถึงถิ่น กลิ่นจ๋าป่า

จ๋าป่าดอก แทนชาติ รสหอมขม
ใบตมหน้า ขดขดดลอม ไท้ดลันดี

ขับเล็ดดลอม ได้ดีจ๋า หน้ามีดี
ขดขดอีกที ต่อมลูกหมาก ไม่ยากเลย

จ๋าป่า นึกถึงสาว คราวอยู่หอ
จ๋าป่าให้ ใส่องให้ เหวงไปเลย

สุจริตหน่อ อยากใคร่เออ เหวงเมินเฉย
จากขยเฉย เหวงยิ้มรับ ประทับใจ

ศรีวัฒน์ สุวรรณ

ต้นจำปา ดอกสีทอง มอญดูสวย
เป็นกลีบกรวย แหวมริ สีแดงของ
เป็นไม้ประดับ ไว้ ให้นำมา
นำละ๑๑๑ ปุณฺณ ๑๑๑

ต้นจำปา ปุณฺณได้ ในทุกที่
คณฺณดิณี รวณฺณ กับปุณฺณอินทรี
เตรียมหลุมไว้ ให้นำปุณฺณ
ดูแล้ว โตไว ได้ดอกสวย

ต้นจำปา ปุณฺณไว้ ไม้ร่มเงา
ควรเลือกเอา จุดดี ที่เหมาะสม
ถ้าปุณฺณกลาง สดงาม ก็งามดี
นำนิยม ปุณฺณไว้ ได้ร่มเงา

...

ดอกเข้เจ้าจำปี สีขาวนวล
เพราะกลิ่นหอมของเจ้า น้มนัดใจ

ข้างเข้ยอนชวนให้ ลุ่มหลงใจ
อยากเด็ดไว้เสียบหู น้ชูก่อ

เจ้าจำปีหอมกว่า จำปานัก
จำปีดอกเล็กกว่า จำปาใหญ่

ถ้ารู้จักมาเปรียบ เทียบกันได้
แล้วแต่ใครชื่นชม นิยมปลูก

ณรงค์ ศรีพุ่ม

หอมจำปาคราดมไชยโปรยกลิ่นกรุ่น
หอมปรากฏเจ้าเข้ายอนอบอวลนาน

หอมละมุนอุ่นไอใจอาบหอม
หอมไต่ปานหวานรักปักกรอ

ดอกจำปาสีเทสีของทองมอญน่ารัก
จะหาใครงามเหมือนผู้ใดดั่ง

ห้อยปอยผมปักมุ่มมดยลโดยเดื่อศรี
เจ้าพุ่มพวงโปรดเมตตาข้านี้ใคร

...

เมื่อตอนเด็กมีจำปีใกล้หน้าต่าง
เหนียวกึ่งค้างเข้าใกล้ดอกบงกึ่งนั้น
เสียดังเป่าระดังฉันร่วลงดินพลัน
ให้หนักหนักถูกตีข้าจ่างลักลิ้น

เจ็บข้อมมือข้างซ้ายไม้กล่าบอก
พูดไม่ออกแม้ปวดก็ทนสิ้น
มีข้าหนานหายเจ็บยิ้มแยมคืบ
ใจขุมขื่นเย็นลดยเจ้าจำปีงาม

ดั่งพร เดชกุดทอง

ทุ่งดอกไม้จะตัดหญ้าด้วยเลื่อย
จะตัดคนกำแหงแรงแห่งหญิง
หนุ่มบางเขนทำคอกของผยองจริง
ภูทองยิ่งน้องจำปาอย่างกล้ากราย

จำปามีเมื่อดอกเห็ดงุ้ม
จากปอขมยี่นดอกไม่ให้พิชัช

น้องแหม่มผมแฉะงามยามสาย
ทำเอียงอายคอยจำได้ดี

มาครานี้หนุ่มต่างบ้านพาหาเหตุ
จำปาเอ๋ยพี่รักเจ้ามานานปี

ณ เบญจเพศคงเลียดได้ดัดนี้
ผู้ครานี้ยอมตายโหง(นอน)โล่งจำปา

...

หอมเอ๋ยหอมดอกจำปี
ยามแหม่มผมแฉะนอกลอนงค์

กลีบดอกกริษาจนลชวณไหลหลง
ดูอาจองทรงคุณค่าบุปผาไทย

ดอกจำปีมีใบดองรงเป็นช่อ
ดอยสดง่าแลไม่แพ้ใคร

ไม่ย่นย่อวางติดอยู่จิตไกล
ดอกไม้ไทยหรือฝรั่งก็ยั้งแคว

จะเสียดคะแนนไปบ้างเพราะอย่างว่า
ชายหนุ่มเดินไปเดินมาตาไม่แล

เป็นคุณบำเอาจายให้โล่งแล้ว
ชวดยคนแก่ก็ไม่ได้ใจร้ายจริง

สุวิทย์ เทียรทอง

ดอกจำปาเรียงร้อยห้อยอุบะ
เป็นมาลัยถวายพระกลิ่นหอมกรุ่น
ช่วยเติมแต่งศรัทธาเหนือนาบุญ
เมื่อทัดหุงามละมุนละเมียดละไม

จำปา ไม้โบราณนับนานเนื่อง
บ่งบอกศิลปะรุ่งเรืองยุคสมัย
ไม้มงคลมีค่าหาปลูกได้
สุขเมื่อ ได้ดมดอชมหอมจำปา

...

แม่เกตุผู้รักบัว ใฝ่ใจใฝ่ใจ
ดอแก้วแก้วประดับประดาเรือน

กริดพมปลายผูกจำปีดีนวล
แล้วประคองบนตักนั่งฟังนิทาน

กาลครั้งหนึ่งตากับยายอยู่ข้างป่า
นอนบนเสื่อมองฟ้ากว้างกลางนอกขาน

ฟังข้ามา ไม่เคยเบื่อเมื่อเล่าขาน
ลมร่ายผ่านกลิ่นรั้าหอมจำปี

ดอกขาวนวลช่อนคำนี้ถึงวันเก่า
ไร้เงาแม่บนนอกขานในวันนี้

มีแม่เล่าท่วงใยในทุกที่
เมื่อกลับบ้านในวันทีจำปีโรย

สุวิรัตน์ ตรีดี

เจ้าจำปาน้องจำปีสี่เหลี่ยมโดย
หอมเสียดด้วยแอมซึนรีนนาส
หอมกลิ่นพุ่งคั่งเคอ้าราอพน
ยามพฤษภเจ้าป่าเจ้าเราเบ่งบาน

ดอกสี่เหลี่ยมอมส้มส้มกับเจ้า
นำคุณเคอ้านำเจ้าเข้าเคทอทาน
ความหอมเจ้านั้นแล้วคงทนนาน
ใจสรวายยามดอมดมดมเจ้ามา

เจ้าเป็นไม้มงคลและศักดิ์สิทธิ์
ต่างก็คิดสักปฐกเจ้าเนเคหา
พระพุทเจ้าตรัสรู้ได้คงจำปา
สมัยยุคยายกเจ้าเด่นเป็นพระยา...แห่งดอกไม้

...

จำปีพี่จำปามาวันนี้
ส่งความหอมที่มีฤทธิ์หวาน
กลิ่นรอรุณรุ่มเร้าเนแฉนนาน
สุขสรวายเรีงรีนรีนหัวใจ

ดอกของเจ้าเขาเอามาทำอุบะ
เจ้าต้องรู้ว่าเจ้ามีค่าเท่าใด

ไว้ถวายสักการะพระพุทธรูป
คนไว้ใจให้เจ้าเอามาทำ(อุบะ)

สรรพคุณเจ้าจำปีมีมากหลาย
บำรุงหัวใจบำรุงโลหิต ไม่ผิดคำ

ตลอดสมทวยสักเสบที่เจ็บลำ
กลิ่นแสนำทำน้ำหอมย้อมอารมณ์

แต่จำปีที่หมายในครานี้
เป็นสาวสวยที่แสนงามน่ารัก

คือสาวที่ใฝ่ฝันอันสุขสม
ข้างหน้าตมหน้าตอมหอมทั้งตัว

อาชนท์ ศรีวิสูตร

ไฉ่เจ้าเอ๋ยเขยจิตพิศมัย
กลิ่นละไมหอมฉ่ำอยู่ข้างหู
จำปีงามยามแอบแนบพริ
ข้างหน้าดู่อ่อนหวานละลานใจ

จำปีขาวแซมผสมโคมแฉล้ม
บรรเลดแฉ่มนวลน้องต้งทองใหญ่
เล่นหาขาบขี้ต้งหทัย
ดอกรแฉ่ง ไกลฉมนางข้างงามตา

หากแม้นมีจำปีมาแซมต้ง
หอมระรวยกลิ่นฉิ่นฉิ่นนาตา
ยามได้แนบน้องนางทว่างดูรา
เหมือนเสฉวรร์ค้ฉิ่นฟ้ามาฉงดิน

หอมเอ๋ยหอมฉฉมนาง ไม่ฉ่างฉัด
แม้นยามมีตมิตตาพาถฉัด
กลิ่นจำปีแซมจำปีมารฉวยริน
ให้หล่งกลิ่นนวลน้องประคองใจ

...

จำปีงามยามเช้าเจ้าบานแย้ม
กลีบขาวดอคนดอเขียวอานเสื่อมา

กลิ่นหอมแซมระยรินตี้นาตา
เจ้าหอมกว่าไม้อื่นให้ชื่นชม

จำปีที่ทัดหูขุนารัก
ได้แต่ฝันพริ้มไปใจระทม

ให้นี้กรักเจ้าของปองคู่สุด
ไม่ได้ชมสุดเหงาเฝ้าอาวรณ์

จำปีนี้อรทัยพองอุบะห้อย
กลิ่นหอมดอชวอนฝันถึงงามงอน

ดอกรักคอยแซมวางไว้ข้างหมอน
จะเฝ้าดอนกล่อมขวัญหลับฝันดี

ยามเย็นลมโชยพริ้วริ้วกลีบระวอง
ยามรุ่งเช้าดอบานบานมณีนี

เฝ้าแหนหวดดวงใจไม้หัดักหนี
เจ้าจำปีหอมกรุ่นละมุนใจ

อัญชลี ณ เชียงใหม่

ดอกจำปี สีฉวีพร ทรประณต
 ขาวนวลสด สีสดย รอยกลิ่นหอม
 อพบุรี ที่เกิดไซริ์ ได้ดมดอม
 กัมกราบหม่อม น้ำชี่อันนี้ มีที่มา

ลมเต็องพระ เทพฯท่าน ประทานชี่
 โลกเสื่องสี้อ ชี่อันนี้ จำปีหนา
 ไม้ประจำ โรงเรียน นายรั้อยมา
 มีนามว่า ดอกจำปี สีฉวีพร

เจ้าจำปี ชี่อันนวล นวลนงนง
 ดอยดูตดูต ดุจแต่งแต่้ม แหม่มเกสร
 พันธุ์ผสม จำปีจำปา หนาบังอร
 ไซริ์อัน ร้อยเรียง เจริญโลเกีย

จำปีแดง กลับแดงนี้ สีแดงสวย
น่ามองสวย สวยประหลาด ดั่งชาติสี
ช็อคชองการ ไม่ประดับ ไม่ดองนี้
มันแปลกดี ฉนั้นไหนเอ ขอชื่นชม

เจ้าจำปี นามสีทอง ทองพันชั่ง
เห็นทุกครั้ง ยังชมชื่น ไม่จิ้นชม
กลับดองเจ้า เหลืองสวยหนา น่าเชยชม
ดองสวยสม กับช็อคนี้ จำปี(สี)ทอง

จำปีแขก แปลกหนอ ขอถามนิด
ดำสนิท มิติมืดนี้ ไม่มีสี
แถมลับสน คนตั้งนาม ตามครร
ถาเรียกร้อ ให้ผู้คน นั้นสนใจ

จำปีเด็ก เล็กสูตสู ดูน่ารัก
น่าพมพัก รักเจ้าจริง หยึงทองใหญ่
ยามเติบโต ไร่หยึงเอ๋ย ทำเฉยไป
บัดนี้โย ไกลแรมร้าง ห่างจำปี

จำปีน้อง น้องนี้ พี่ข้ารัก
ยังคงไว้ ทำไมแล้ว เจ้าจำปี

น้องน่ารัก น่าใคร่ ใยน้องนี้
ร้านย่นสีดีไหมน้อง ดองทำดู

โกวิท ธีรวิโรจน์

น้องจ่าบีพีจ่าปาทองน่ารัก
พอจะทักต้องนึกเจ้าตอก ไหน
ยิ้มจ่าปาทองจ่าบีที่องจิ้นใจ
เรียกทีไร สลับทุกครั้งยังงกยิ้มใจ

ต้องดั้นด้นยิ้มมีแทบทุกบ้าน
เขี้ยวบานตอกยาดเรียดเพรียดไหน
จ่า ได้ว่าเมื่อครั้งยังเยาว์วัย
เอาตอกผูกปลายผมไว้ได้เขยชม

ประโยชน์ตอก ไม่นิ้อปาละ
แต่งกลิ่นศรีองตัวอาจหอมชวนดม

ร้อยอุบะแต่งมาลัยได้สวยดม
ให้นิยมไม่มจกจ่าบีจ่าป

สรรพคุณนั้นหนาอีกมากมาย
ต้นรากตอกเบสีอก ไม่ใบใช้ทำยา

นำจ่าบีหรือจ่าปารุงรักษา
ภูมิปัญญาของคนไทยก้าวไกลเกิน

มาวันนี้องจ่าบีมาปลุกบ้าง
วางจ่าบีไว้ใกล้กับทางเดิน

ใส่กระถางหวัดตอกขาดละพริ้งเฟิน
ได้ดมเพลินกลิ่นจ่าบีสีชาอนอน

สวนจ่าปาทองนั้นหนาหาดีไม่
น้องจ่าบีพีจ่าปาทองลิ้นแหยยอน

ด้วยถูกใจในกลิ่นอันหอมหวาน
ยามลมหวานกลิ่นหอมไทย ไฉ้ยจิ้นใจ

๑๑๑พร สุวรรณปากแพรก

๑๒ นมแมว

ถึงหัวยอริ้าและย่าล่วนสายหยุด
ดอกนั้นสุดที่จะตกดูไสว
กะมองกะเม็งนมแมวเป็นแถวไป
ล่วนลูกไม้กลางป่าทั้งหว่าพลอง

วรรณคดี : นิราศเมืองแกลง

ผู้ประพันธ์ : สุนทรภู่

ถึงห้องยี่สิบห้า แลระย้า ลั่นนลายหยุด
ดอกลั่นสุด ที่ตะดก ดูไล่อ
กะมอองกะเม็ง นมแม่อ เป็นแถอไป
ลั่นนลูกไม้ กลางป่า ทั้งหว่าพลออง(ลั่นนทรู)

ดอกลั่นนมแม่อ *Melodorum siamensis*
กลั่นนหอมหออ ลั่นนกระลาอ ไปท้อทิต

หรือ *Rauwenhoffia siamensis*
หอมลั่นนลิต ลิตลั่นนอองอ *Annonaceae*

ลั่นนท้อองลั่นน ดินลั่นนลาน ขานลั่นนลั่นน
ท้อรูปทรง คลั่นนนมแม่อ แลลั่นนแถอลั่นน

ผลลั่นนอองลั่นน ปล่ลั่นนหอมลั่นน เห็นลั่นนลั่นน
ลั่นนลั่นนลั่นน นลั่นนตามลั่นน ผลลั่นนลั่นนอองลั่นน

ดอกลั่นนหอมลั่นน แลลั่นนลั่นนลั่นน ที่ลั่นนลั่นน
ลั่นนลั่นนลั่นน มีลั่นนลั่นน ลั่นนลั่นนลั่นน

ผลลั่นนลั่นนลั่นน ลั่นนลั่นนลั่นน ปล่ลั่นนลั่นนลั่นน
ผลลั่นนลั่นนลั่นน ลั่นนลั่นนลั่นน ลั่นนลั่นนลั่นน

ลั่นนลั่นนลั่นน ลั่นนลั่นนลั่นน ลั่นนลั่นนลั่นน
ลั่นนลั่นนลั่นน ลั่นนลั่นนลั่นน ลั่นนลั่นนลั่นน

ลั่นนลั่นนลั่นน ลั่นนลั่นนลั่นน ลั่นนลั่นนลั่นน
ลั่นนลั่นนลั่นน ลั่นนลั่นนลั่นน ลั่นนลั่นนลั่นน

ลั่นนลั่นนลั่นน HIV ที่ลั่นน AIDS
ลั่นนลั่นนลั่นน ลั่นนลั่นนลั่นน ลั่นนลั่นนลั่นน

ลั่นนลั่นนลั่นน ลั่นนลั่นนลั่นน ลั่นนลั่นนลั่นน
ลั่นนลั่นนลั่นน ลั่นนลั่นนลั่นน ลั่นนลั่นนลั่นน

ลั่นนลั่นนลั่นน ลั่นนลั่นนลั่นน

ดอกนวมแม่อไม้บ้านมาจนแต่
งามเพริศแพร้วหอมพุ่งอรุณใจอัน
กลีบดอกหนาสิ้นกลิ่นนวลก้าน
โยเจ้าหนี้ชื่อนวมแม่อเนกโบราณ

เคยแฉ้านวมแม่อไฉ่ฉ่างหน้า
ประคองได้กายให้หอมหวาน
พกลี้น้ำหอมติดกายได้ทนนาน
กลีบหนาขานให้หอมรัญญใจ

คิดถึงดอกของดีใจใบมีแม่
ของจริงแท้เหยาจะนมแม่อน้ำแข็งใส
ยามเมื่อเห็นดอกนวมแม่อครั้งคราใด
จิตหวนให้ถึงวันเก่าดังเล่ามา

อุไรรัตน์ ภาสกาพันธ์

ดอกนวมแม่อ มาแล้ว แดงหอมหวาน
ระรินช้วน ดอมนม ชมกลิ่นหอม
หลงไหลเจ้า ขาบทรง พวงพะยอม
ภมรดอม ตามติด ใกล้ชิดกัน

ทุกวันนี้ ได้กลิ่นเจ้า ในยามเช้า
ทุกครา กลิ่นนุ่มนวล ชวนให้ฝัน
ติดตรึงใจ ในกลิ่นนี้ ทุกวัน
เฝ้าฝัน เฝ้าชื่นชม ดอกนวมแม่อ

ศรีวัฒน์ สุวรรณ

นมแม่ออก ไม่นมมันต์ขลัง
มีพลังให้ฉันต้อง ไหวหวง
ฉันไม่ดองงามนี้ขออยู่พอ
พอเย็นลงฉันไปหาเก็บมาดม

กลิ่นดอกเจ้าหอมพุ่งอรุณจิต
เย็นค่านิดกลิ่นยิ่งหอมดอมดูกลม
ยิ่งเข้าใจ ให้ใจหามาเขยวม
ได้ดูดดมกลิ่นนมแม่อล้นใจ

เพราะกลิ่นเจ้าเข้ายอนชวนให้หา
นมแม่มารบดูหนิ่งฉันให้สดชื่น
ดองระพรั่งยังไม่หอมเอะทำไม่
บูยก็ไฉด็นก็พรอนจรรวนครัน

มาฉันได้ทันระพรั่งเป่าปลั่งแก้
กึ่งกำนแฝดอกเหสีองนอชวนใจฉัน
กลิ่นเริ่มไฉยหอมทอนรัญจวนครัน
รอถึงวันกลิ่นหอมแท้แม่นมแม่อ

อุพร สุวรรณปากแพรก

สมัยเด็กเรียนวิชาทำขนม
ข้างขึ้นขนมยากเข็นเข็นไม้ไผ่
เป็นวิชาการเรือขนมไทย
ขนมไข่ขนมถ้วยฟูดูงามตา

ปอกมะพร้าวคั้นกะทิใส่ถ้วย
ใช้กระดาษชุบตัดด้วยก้นหม้อ
เหยาะหยดใส่หน้านมแม่จนแฉ่ำ
กลิ้งนึ่งพาทอดจนให้ขุ่นกิน

ตอกนมแม่แฉ่ำแต่งามปานยามคำ
หอมเห็ดหอมลำเห็ดองหน่อชวนถั่ว
ต้นเป็นพุ่มเสื่อโยกใจจืด
แม้ได้กลิ่นตุ่มทองในดงนาง

อยากเก็บดอกทัดหูดัดขึ้น
หอมระรื่นกลิ่นแจ้ร้านนา
ชิมขนมประติษฐ์หวานละลานตา
หอมนมแม่เกินกว่าสิรรหาคำ

อัญชลี ณ เชียงใหม่

เพราะเป็นคนบ้านหมาก่อนเก่า
ซึ่งภาพเงาหนหลังครั้งยังเด็ก
เคยกินเที่ยวแถวทำองหมาแต่เล็ก
ตามSpecเด็กเลี้ยงควายที่ขำขมา

คุ่มนมแมวดอกไม้ไทยที่ใกล้บ้าน
หอมดอกบานระรื่นสีหน้าตา
เด็ดฟากดาวครั้งใดแอบขยตา
อยากบอกอ่านนมแมวแทนแก้วใจ

สวนที่บ้านอันนี้ไม่มีแล้ว
ขุ่มนมแมวขลุ่ยส้มไห
มะลิจាំปีจាំปาร้างตาไป
มีดอกอะลูมิเรียเต็มสวนเลย

สุวิทย์ เทียรทอง

ริมฝั่งลำน้ำมูล ศูนย์แห่ง แหล่งหากิน
เก็บเห็ดดิน หน่อไม้ ตามชายฝั่ง
จับหอยบุปผา มานาน แต่หน่อหิ่ง
ผู้คนคับคั่ง ยังชีพได้ ไห่ยหรือคลาย

ครั้นเหนื่อเหนื่อย พักผ่อน นอนใต้ร่ม
กลิ่นหอมพรม ขมิ้นดิน ดินเหนื่อเอยหาย
ดอกเล็กนวล อดอดร่ำม ที่ยอดปลาย
แถวเรียงราย ห้อยผล ได้ต้นละคราย

พุ่มนมแม่อุ แหน่อกายฝั่ง ครั้งกระนั้น
ยังผูกพัน นั้นตราตรึง คล้ายวานผ่าน
เฝ้าอันโอศุครา พบนมแม่อุ ร้าอใจราษ
ถึงแล้วกาล อดออย มีนอชลง

กุศล คำเพราะ

ดอกนมแมวเพิ่งประจักษ์น่ารักเหต็
ไม่ห้าเหต็เป็นดอกไม้สวยจริงหน
กินขนมกลิ้งน้ำนมแมวเคยเคี้ยวค
ถึงบางอ้อหอมมันออกจากดอกนมแมว

เคยเห็นอยู่ในขวดกลิ้งน้ำนมแมว
เมื่อพี่แจ้เรียกหาส่งเสียงแจ้
กวนขนมได้ที่ใส่กลิ้งน้ำนมแมว
รสเลิศแล้วยังหอมหวานกินเอย

ดองพร เดชกุลฑ์

ดอภนมแม่อ หอมฟุ้ง รุ่งโรจน์
สิ้นดลด้วย ใญ่ชิต ติดใจหลาย
เมื่อยามบวช เล่าก็ด้วย ให้ผู้คนหลาย
ดูแฉ่าง ไม่ซ้ำชอก ทรอภนมแม่อ

ใช้ปรุงกลิ่น ขนมหวาน อาหาร ได้
กลิ่นหอมชื่น บำรุงใจ ให้หวานแหว่อ
เมื่อตอนเด็ก กินไอติม น้ำนมแม่อ
ได้กินแล้ว ยังอยากกิน อยู่ร่ำไป

ใช้เป็นยา รักษาโรค ได้หลายอย่าง
ตอนเด็กเด็ก แก้กวาง และแก้ไข้
กินขนม น้ำนมแม่อ แลชื่นใจ
ทั้งส่วยใส หอมนำตม ดอภนมแม่อ

ศกุนตลา ณ หนองคาย

มีทนายนม นมนี้ฉัน ฉันรักได้
เอามาตั้ง ชื่อเรียกนั้น มันมากพอ

ด้วยเหตุใด โยมนั้น ลึกลับหนอ
ฉันนี้หนอ ขอเคารพ นบนอบนม

นมแม่อหรือ คือชื่อ ของพรรณไม้
เห็ดออกร่วม งามแก่หนอ ขอชื่นชม

ฉันเคยได้ ลิ้มรสฉัน ฉันสุขสม
น้ำอภิรมย์ สมใจฉัน ฉันเห็นมา

นานมากแล้ว นมแม่อเลย ไม่เคยเห็น
ลิ้มหมดแล้ว ใจแป้นหนอ ขอบอกมา

อันสุดเด่น เข่นดอกลอย รอยกลิ่นหนา
ขอเพ็ญนยา ได้ยกโทษ โปรดอภัย

อันนมอย่าง ่างหอมกรุ่น ละมุนลิ้น
แล้วรสดีดี ลิ้มได้ปาก ยากหายไป

ทั้งเป็นฉัน กินแกลุ่มเบียร์ เพื่อยื่นนหาย
นึกแล้วก็ รอไม่ไหว ใจเพ็ดเพ็ด

ถ้ามเด็กเลิฟ น่องน่อง มีนมบ่อ(บ)
อยากสั่งหนอ นมอย่างเหนียว เคี้ยวให้เพลิน

ลาวหัวรอ หน้าแดงกำ ทำขอยเงิน
ทำละเกิน เงินขอย ด้วยเหตุใด

นมสาวหรือ คือขนม รสไอชา
หลับตาพริ้ม ชิม(ขนม)นมสาว เจ้าทราบดี

เป็นสุขหนา ยามเคี้ยวรสฉัน ชื่นใจละลาย
ใจละลาย ไพลัดคิดถึง เต่างลิ้งกลม

นมแม่มี มีคุณ อุ่นใจอก
ดูมันเขี้ยว เคี้ยวพืด กัดหัวนม

น้ำตาตก ดูกุดตุ้ม ปลื้มสุขสม
ดูสุขสม แม่เจ็บนั้น เห็ดออพรรณนา

ดีมนมแม่ ดีเลิศฉัน รู้กันทั่ว
ด้วยนมแม่ มีน้อย พอคอยมา

ดีมนมอ เป็นตัวเสริม เพิ่มคุณค่า
แย่งดูยา ดูตักินด้วย ดูขอยจริง

โกวิท ธีรวิโรจน์

ดอกนมแม่ออมนอนให้ขุ่นฝัน
ฝนน้อยกระซิบจิตคิดคำนึง

ทุกทุกวันกับข้านลิตให้คิดถึง
ความหวานซึ่งกับข้านทรองหน่วงฤดี

ดอกสีเหลืองเล็กเล็กแฉ่นน่ารัก
พลรสถวานทานอระอัยล้นมีกลิ่นดี

คนทาทักคล้ายนมแม่ออมน้อย
ออกผลได้ทั้งปีมีผลงาม

สรรพคุณมากมายหลากหลายนั้น
ประจำเดือนไม่มาเมื่อถึงยาม

ทาทำอองอันที่อืดเพ้อเรอเหม็นหกลาม
ท้อเขตคามแก้สัดอัยไม่น้อยเลย

น้ำนมแม่ออกก็แจ่มในเรืองกลิ่น
ว่าไอติมก็ยั้งใส่นมแม่อเลย

เอาไปกินกับนมหวานนั้นแฉ่น
ถ้าเปรียบเปรยนมแม่ออมนิดจริงจริง

วันมีแต่ยอตเยียมและสุดยอ
ของนักกลอนพวกเราที่เฝ้ามัน

ของกลอนออดกลอนอันอันอัน
แต่งมาวันแต่งมาวันกันหนุ่มเรา

แต่ละคนต่างสไตลหลากหลายแบบ
เจ้านมแม่อเลยไพเราะเหมาะจะเอา

มีทั้งแบบทั้งร้อนอันอันไม่เอา
มาปลุกเข้าในเรือบ้านหอมบานเบย

อาหนนท์ ศรีวิสูตร

ดอกหมแม่อู้อั่วแล้ว อ่ากลิ่นหอม
เป็นไม้ประดับได้ ให้เพลินตา

น้ำตมดอมนวลกลิ่น ฤดีเอหา
มีคุณค่าเป็นยา รักษาได้

ดอกหมแม่อู้อั่วจริงแล้ว อยู่ในป่า
สรรพคุณต่างๆ มีมากมาย

แต่คนมาเห็นแล้ว น้ำแพร่หลาย
ทำนทั้งหลายแล้วมา น้ำสนใจ

อันร้ายกลอนสงมา ล่าเข้าไป
พอเห็นเพื่ออันเขียนมา จึงนึกได้

เพราะไม่มีใครรู้จัก จึงพักไว้
ขอขอบใจทุกท่าน ที่อ่านไลน์

ณรงค์ ศรีพิมพ์

